

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Kaj je z nami?

Beremo, da je naučno ministerstvo izpolnjevaše češke resolucije, v zadnjem državnem zboru sprejete, sklenilo celo vrsto novih čeških šol v svojo režijo sprejeti ali vnovič ustanoviti. Beremo, da je za pražko vseučilišče več čeških profesorjev imenovanih. Nič pa nij brati niti ne slišati, kaj je z nami Slovenci? Zakaj se nič ne čuje o resolucijah dr. Vošnjakovih glede naših gimnazij in realk in učiteljskih izobraževališč? Šolske počitnice gredo h koncu, v uradnih listih uže čitamo od vodstev naznanilo, da se 15. ali 16. septembra odpró, ali ničesa ne slišimo, da bi se bilo v smislu slovenskih resolucij od strani naučnega ministerstva kaj ukazalo uže za začetek prihodnjega šolskega leta. Kaj je tedaj s slovenskimi resolucijami? Kaj s sklepom večine državnega zbora? Zakaj sta dva c. kr. namestnika graški in ljubljanski, odgovarjaje na interpelacije, obetala od ministerstva naredeb? Kdaj pridejo?

Spominjamo se, da ko je bila debata o dr. Vošnjakovej resoluciji za poslovenjenje naših srednjih šol („kolikor učni pripomočki dopuščajo“, torej še omejeno), rekel je mariborski zabavljaj dr. Duchatsch porogljivo, da se te resolucije itak izvrševale ne bodo. Mar vlada hoče te besede nemškega ustavaka opONENTA resnične storiti? Čemu jej potem treba glasov slovenskih poslancev? Če morejo nemški zastopniki s tem zadovoljni biti, da se germanizem pri nas na dalje pusti v šolah jedino vladajoč, pa ne morejo in ne smejo nigrdar slovenski poslanci k temu molčati, ne smejo na dalje le „potrpljenja“ imeti, če ne vidijo ničesa pozitivnega. Narod naš slovenski, celi narod terja uže trideset let, da se dá pravica njegovemu jeziku

v srednjih šolah. Dovolj dolgo smo imeli potrpljenje. Zdaj z njim ne moremo več izhajati. Če ministerski predsednik grof Taaffe slovesno v parlamentu proglašá da odslej ne sme noben narod v Avstriji, tudi slovanski ne na steno pritiskan biti, prosimo in terjamo, da se te besede tudi praktično na slovenščino prestavijo, ker s teorijo, s prazno besedo nam nij nič pomagano!

Izgovora, zakaj da se še nij dozda nič storilo, nij prav nobenega. Vlada ima natančne znatnostne in strokovnjaške dokaze o školniške in pedagogične potrebi te reforme v rokah; ona ima nadrobne črteže izdelane v rokah; ona je zvedela do zadnjega, kako daleč sežejo naši učni pripomočki, ki so uže zdaj gotovi, kako se morejo z lahka še dopolnjevati; ona vé, da imamo slovenskega učiteljskega osebja, na nemških univerzah izprašanega, dovolj za vse cele svoje srednje šole, čeravno bi za zdaj zadovoljni bili, da se za začetek slovenščine vsaj nekaj več uvede in potem drugo leto successive z njo napreduje. Zakaj torej naučno ministerstvo odlašá z ukazom, naj se izvrši nalog, katerega je državni zbor z rečeno resolucijo vladi dal? Če se spravlja Moravanom in družim Čehom kaj dati v smislu sklepov parlamenta, zakaj nam Slovencem ne?

Odgovora na to ne moremo najti in vendar ga bodo naši slovenski poslanci morali terjati. Menda se vendar vlada Taaffejeva in Conradova ne boji pred kričanjem judovskega dunajskega novinarstva? Menda vendar nemško ustavoverstvo, ki bi temu ministerstvu tako rado globok grob izkopalo, néma toliko terorizma in vpliva na zdanjo upravo, da strah pred nje zlobno kritiko zadržuje izvedenje proglašene ravnopravnosti v Avstriji? Žalostno in prežalostno, če bomo morali nazadnje ta vpra-

šanja potrditi. Za zdaj še upamo, da bode vendar vsaj v zadnjem hipu prišlo za golimi mrtvimi besedami živo déjanje.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 28. avgusta.

Dunajske novine se v svojih člankih bavijo posebno rade s Čehi. Nedavno je pisala „N. fr. Pr.“, da državni osnovni zakoni ne dajejo nikake prednosti Čehom. Na to odgovarja „Politik“, da državni osnovni zakoni ne dajejo tudi nikake prednosti Nemcem, nego dajejo vsem narodnostim jednako pravo, polno in neskrčno v vsakem oziru. Na podlagi teh zakonov zahtevamo izpolnjenje teh pravic, katere pa odtegujejo nemški centralisti in somišljeniki onega lista. Ti so podobni italijanskim banditom, ki kličejo vselej svetnike na pomoč, kadar gredo ropat in morit, kajti tudi centralisti se v svojem boji sklicujejo na svobodo, pravico in zakon.

Prav urejeno hujskanje so avstrijski nemški časopisi pričeli zoper Srbijo, ker se v trgovinsko-političnem vprašanju ne uda Avstriji. Srbski odposlanci so — kakor smo uže poročali — odpotovali domov, ter niso sklenili trgovinske pogodbe z Avstrijo. Srbiji se očita svojevlastnost ter — nesramnost, in vendar tudi Avstrija zlasti Magjarija nij tako nedolžna v tem, da se nij sklenila trgovinska pogodba mej njo ter Srbijo in složni nijsta niti dunajska in peštanska vlada v tem vprašanju. Avstrija zahteva, da jej Srbija prepusti izjemno ali boljše položenje pred vsemi drugimi državami. Srbija tega ne more storiti ter pravi, da v trgovinsko političnem oziru more Avstriji dovoliti samo to, kar je dovolila drugim državam. Zato pa Srbija odbija pogodbo od leta 1862, ker je Srbija denes neodvisna. Ravno na to pogodbo pa se Avstrija naslanja.

Vnanje države.

V Peterburg sta prišla grški kralj in grška kraljica.

Listek.

Pravična in resnična pisma spectabilisova.

III.

Gospodičina! Izmej vseh paragrafov, katerih sem videl uže precejšnje število v svojem življenji, mi je najljubši § 19 tiskovne postave.

Ko bi tega paragrafa ne imeli v tiskovnej postavi, bi jeden smel vse povedati, drugi bi pa ne smel reči, da to in to „nij resnično“ in pravično, tako pa vsak pove svojo, ravno kakor pri sodnji v zapisnik in potem sodi občinstvo in reče: A je govoril resnico, B pa ne, ali narobe, kakor uže pride.

Le čitajte, gospodičina, še enkrat prvo moje pravično in resnično pismo, pa boste opazila, da sem vam uže takrat povedal, kako

je en brat govoril pred sodnijo vse po pravici in resnici, tako, kakor je res bilo, drugi je pa rekel po svojem advokatu, da vse „to nij res“, da je čisto drugače.

Take in enake stvari se dogajajo povsod, prav pogosto v žurnalistiki, ljudje čitajo to in ono, potem pa preidejo na dnevni red preko vsega tega brez intervencije g. državnega spectabilisa.

Pa še eno dobro stran ima ta paragraf za našo žurnalistiko; brez tega paragrafa bi namreč pisali le ex offo žurnalisti in mi navadni dobrovoljci v naše časopise, brez „bezirksbergerjev“ in drugih takih, ki se sicer ne smejo in ne morejo šteti po resnici in po pravici mej slovenske pisatelje, a paragraf 19 tiskovne postave daje pravico tudi Dežmanu, Vesteneku, Klančiču in drugim takim gospodom pravico, da smejo včasih kaj napisati za naš list.

Plačila se ve da ne dobijo za svoje produkte taki izredni sodelavci nobenega, niti lista ne dobivajo zastoj, ampak v čast si pač moramo šteti mi navadni ljudje, da imamo take gospode mej soboj, ki znajo tudi katero slovensko napisati, kadar jim gre za kožo.

Kateri slovenski pisatelj se ne bi veselil, če vidi nad svojim dopisom ali pod svojim člankom dopis Klančičev, Dežmanov ali Wawreczkov in pa § 19 tiskovne postave, na katerega opirajo gospodje svoje argumente, tako, da človeka zona spreha, če mora kateri tak pravičen in resničen izpavek prečitati od konca do kraja.

Talentov imamo Slovenci, hvala Bogu, lepih, brez Kopitarja in Miklošiča, ker kdo druge katere narodnosti bi znal § 19 osnovnih postav tako korenito komentirati, kakor ga je komentiral nota bene: lani, ne letos kamniški gospod magnificus, kateri je s svojim

Skupna nota evropskih velevlad, katero so izročile **Turčiji** kot odgovor na njeno okrožnico, naglašajo, da se evropski koncert ni še razrušil. Vlasti ne postopajo odločno s Turčijo iz sovraštva do nje, ali morajo poudarjati Turčiji nasvetovano politiko. V interesu vseh je, da se ohrani z berlinsko pogodbo postavljeni „modus vivendi“ v Turškej. S tem, da Turčija reši grško vprašanje, izognila bi se ona najhujši prehitremu ter nevarnemu reševanju bolgarskega vprašanja.

Iz **Bukarešte** se javlja, da so vse novice dunajskih novin o pobojih mej Bolgari ter Rumunci zmišljene. Vojni minister rumunski, Slaniceanu, je prišel iz Dobruče, ter dejal, da je tam vse prebivalstvo mirno, da preprirov nikjer ni.

Po sklepu **angleškega** parlamenta namerava angleška vlada objaviti „rumeno knjigo“ o črnogorskem vprašanju ter o dogovarjanjih mej vlastimi glede demonstracije z ladjami.

V spodnji zbornici je dne 27. t. m. poslanec Churchill opozarjal na zadnji Forsterjev govor ter zahteval, naj se vlada iskreno izjavi o irskeji politiki. Forster je ostal pri svoji izjavi od vtorka. Northcote je pa obžaloval ta govor Forsterjev, ker je po njegovem mnenju nepotreben.

O **afganistanskej** stvari se javlja iz Bombaya: General Stewart je dobil ukaz, da se ustavi v Dželalabadu. V Kabul da je položnje kritično, ker vojaki Abdurahmanove armade odpadajo. Vojniki kelatskega kana so se uprli. Angleških vojakov oddelek mu hiti na pomoč. Uporniki imajo uže več tisoč mož in se je bati, da se jim pridruže Belužistanski rodovi. — (Poslednji telegrami pak poročajo, da te vesti iz Afganistana niso še potrjene.)

Dopisi.

Z Dunaja 26. avg. [Izv. dop.] (Cesarjeva pohvala kranjsko-slovenskih vojakov. — Taaffejeva vlada.) Včeraj je kranjski pešpolk baron Kuhnov, št. 17, ki je zdaj tukaj, ter še jeden drug polk in jeden batalijon lovcev izmarširal tako rekoč za preskušnjo pred Nj. veličanstvom cesarjem. — Cesar je bil s kranjskim polkom št. 17 jako zadovoljen ter ga je izrečno javno pohvalil z besedami: „Podrobno izurjenje tega polka je vrlo dobro, disciplina je izvrstna posebno v streljanji. Vojaki so jako pazljivi, urni ter gibčni v izvrševanji ukazov ter je predstraža polkova izvrstno pričela boj.“

Nj. veličanstvu cesarju so dopadle, kakor je rekel sam, tudi krepke postave teh naših slovenskih vojakov, ter njih inteligentni obrazi. Zadovoljno se je cesar izrazil, kako so kranjski fantje močni ter marljivi. Pri jednem oddelku je dejal cesar: „Zdaj so pa ljudje uže dosti pokazali, kaj zmorejo, zdaj naj se le odpočijejo.“

komentarom dokazal po pravici in po resnici, da ima dosti svojstva zakonodavnega v sebi.

Enkrat je v Karlovcu na gostilničnem vrtu sedel neki graničarski major čisto sam in pivo je pil; pride na isti vrt pater frančiškan s slamnikom na glavi in prisede k majorju; pride neki gledališki ravnatelj in tudi prisede. Natakariica prinese piva za vse tri, se nasloni na stolec in gleda to društvo z ironičnim posmehom.

„Was gaffen sie uns an?“ se zadere major.

„Soll ich nicht angaffen so eine saubere gesellschaft?“ odgovori dekle.

„Wie meinen sie das?“ vpraša major osorno.

„No, ein pfaß, ein soldat, ein komödiant, und ich bin eine — —.“ Nu! tega vam pa ne povem, gospodičina, za nič ne, kaj je rekla, ali smejal se je komedijant, godrnjal je major, a frater je plačal in odišel.

Slovenski pešpolk je svojo preskušnjo do stal izvrstno, čast svojo je rešil tudi v Nemcih. To cesarjevo priznanje kranjsko-slovenskih vojakov je velike vrednosti, kajti on ima bistro oko, opazuje ostro in visoko ceni dovršeno vojno izobražbo. — Pri manevrih so bili navzočni tudi tuji visoki oficirji vseh evropskih večjih držav, nadvojvoda Albrecht in vsi višji generali dunajske garnisone.

Zelo se motijo tisti, ki upajo na brzi padec Taaffejeve vlade in na to, da se zopet kedaj povrne ustavoverno nemška klika na vladanje. Tukaj se v višjih krogih zelo za pomenljivo jemlje, da je cesar zadnjič v Steyr u ministra grofa Taaffeja in Falkenhayna nalašč in demonstrativno odlikoval, k sebi na voz in v vagon jemal. Taaffe ima od dne do dne večji vpliv pri dvoru, nemški liberalci pa v istej meri izgubljajo.

Iz Cerknice 26. avgusta. [Izv. dop.] Pred nekaj meseci uže, takoj spomladi, sprožila se je na tem mestu misel, da bi vsa notranjska narodna društva skupno napravila velik koncert z igro v Postojni. In res se je na določeni dan zbralo pri Doksatu petnajst društvenih zastopnikov in rodoljubov sploh; na vse strani so se tu pretresavala sredstva in program, da bi bil narodni praznik bolj sijajen. Dokler nij zagotovljenih prostorov, sklenilo se je o vseh namerah molčati. In za pridobitev teh odločila se je trojica. No, ta je potem vse storila in na vsaka vrata potrkala, kjer se je pokazalo količkaj upanja. In dogovori so se motali do poludvanajste ure prav ugodno. — Ali tu se je pritepel vrag ter zasejal ljuliko mej rumeno pšenico! Nehčem lamentirati in na drobno zgodovine omenjenega projekta razkladati, da vé svet, da se nij samo govorilo, nego tudi delalo, zato pride še primeren čas — le to pristavljam: našim prokletim renegatom je dobro vsako sredstvo, da nas pri ljudeh sumničijo, ki nas ne umejo, ki ne poznajo naših teženj in ki so preobloženi s predsodki, bodi si pri vsakdanjej politiki ali pri vzvišenej umetnosti!

No, pa Notranjci imeli bodemo vse eno te dni zanimivo „veliko besedo“ in sicer v Cerknici! Kakor iz najboljšega vira vém, napravi cerkniška čitalnica na Mali Šmarni dan 8. septembra svojo svečano obletnico v dveh oddelkih: sè skupnim izletom na jezero popoldne in s koncertom ter igro na večer v prostranih Jurkovih prostorih. Vse moči napno se in zberó, da se pokaže v ponosnem svitu domača umetelnost na deželi; razen domačih izvrševalcev povabijo se prijazno znane pevske

moči iz bližnjih okrajev. In nij dvoma, da nam podajo radovoljno svoje roke v podporo, ker tu velja skupna narodna čast!

Te vrste imajo namen rodoljube uže zdaj opozoriti, da se pripravijo 8. septembra k nam, k svojim v divno cerkniško okolico in lepo domačo Cerknico. Letos pri tem mokrem vremenu vidijo lahko mej veseljem „nesuho“ jezero, kar sicer nij navadno v tem času. In „vodo bi v Savo nosil“, kakor bi naše „Novice“ v enacih slučajih reklo, ako bi človek ne pričakoval po pravici najlepšega, muziki in Taliji v vseh delih popolno zadostujočega slovenskega večera, kjer stopajo na oder dame Grbičeva in Lavričeva in naš Grbič in drugi. Komu ne ostajajo v blagem spominu cerkniške ljubeznjive igralke in izurjeni pevci? Z ozirom na čas in okolščine ima rodoljubno občinstvo gotovo ta dan najlepšo priliko, uživati pravo, čisto umetelnost in narodno veselje.

Posebno mislim, da bo marsikateri prijatelj in čestitelj Grbičev porabil ta dan, da se še poslovi z njim, kajti on nas kmalu zapusti. Gre daleč, daleč iz domovine tja v württembergške Nemce, kamor je dobil kot operni pevec povabilo, in to morebiti za več časa.

Iz Celja 26. avgusta. [Izv. dop.] Dne 20. avgusta praznoval je starosta celjskih rodoljubov in tako rekoč oče spodnje štajerskih Slovencev, občespoštovani g. dr. Štef. Kočever svoje godovanje. Čitalniški pevci so mu po starej navadi prejšnji večer napravili ginljivo podoknico. Vse pesni pele so se jako divno in precizno, čemur so vsi poslušalci, katerih je takrat bila gospodska ulica polna, in celo nasprotniki naši pritrdili. Zelo lepo je bilo tudi videti, da so vsi pevci z lampijoni v različnih barvah svetili. Po končanej podoknici podali so se pevci in nekaj druge gospode v gostilno „pri belem volu“, kjer so se hoteli pri kozarci dobrega piva z lepim petjem nekaj časa razveseljovati. A žalibog, da se je takrat hotelir in krčmar Koscher (Kožar), ki je navadno poln sladkosti in udvorljivosti nasproti svojim gostom, pokazal v svojej pravej podobi. Z nepričakovano aroganco se je proti slovenskim pevcem obnašal, in to zaradi nekega trgovskega agenta, ki vsako leto enkrat iz nemškega rajha v Celje privandra, in katerega kosmatim ušesom je lepo ubrano slovensko petje — „windisches Geplär“. — Eden nemški žid mu je ljubši nego vsi drugi domači Slovenci, ki navadno vsak dan v njegovo krčmo zahajajo in mu dadó največ skupiti. — Slovenci le zapamtite si take vrste ljudi, ki sicer kaj radi slovenski krajcar v žep

Tako le, vidite, pride človek včasih nehoté v družbo, kateremu se more po pravici in po resnici reči „saubere gesellschaft“ čeravno so vsi pričujoči vsak za se in po svoje časti vredni.

Če piše n. pr. v enem listu „Slovenskega Naroda“ gospod župnik B. R. oster dopis, gospod dr. — a — tarnajoči uvodni članek, a vaš spectabilis čenčasti listek, bi se tudi moglo reči po pravici in po resnici „saubere gesellschaft beinander“, ako bi se kateri prav hval nemškutar v taistem listu sklicaval na § 19 tiskovne postave.

Kar se mene tiče, sem se tudi hotel uže enkrat sklicavati na § 19 tiskovne postave in bil sem natepel ta paragraf precej gori na čelu mojega pisma, katerega bi se bila vi gospodičina gotovo preplašila, ako bi vam bilo prišlo v roke s § 19 na čelu, ali sem dotično pismo opozval telegrafičnim potem, ker sa mi dva

doktorja rekla, naj to storim, in sicer en doktor filozofije in drugi doktor medicine.

Pred doktorjem filozofije me nij bilo posebno strah, ker takim gospodom, ki morejo človeku drugi red pritisniti, če ne zna lekeje, sem ušel uže davno, ampak nijsem še ušel takim doktorjem, ki dobijo včasih živega človeka pod svoj nož, in pred takimi imam še straha nekaj, ker sem imel uže dosti opravka z doktorji medicine et chirurgije, in nigdar se mi nij posebno dobro godilo, kadar so me imeli v rokah taki doktorji, ki ne vedo vselej, kaj je pravica in resnica, ampak le bolezní iščejo, včasih celo tam, kjer je niti nij prave bolezní po pravici in resnici.

Za denes naj bo dosti mojih čenč, ker se bojim, da ne bi dobile vaše sankcije moje pravične in resnične čenče; sicer, če vam ne bodo po volji, jih pa nikar ne berite, to vam svetuje vaš Spectabilis.

vtaknejo, v drugem pa nima nikake ljubezni in spoštovanja do vas. „Svoji k svojim“ naj bo tudi naše gaslo!

Domače stvari.

— („Liedertaflerstvo“ spet pred sodnijo.) G. Wawreczka, „c. kr. uradnik“, kakor se podpisuje, poslal je bil tudi „Novicam“ popravek, ker so tudi te podrobno pisale, kako so se „Liedertaflerji“ pri svojem znanem izletu na Šmarnej gori in potem v Medvodah nedostojno vedli. „Novice“ niso sprejele popravka, ker so imele priče za dokaz resnice. Zato se je vršila obravnava predvčeranjem pred ljubljansko delegirano sodnijo. Obravnavo je vodil adjunkt Munda. Odgovorni urednik „Novicam“ je pozval kot priče mežnarja s Šmarne gore Andreja Štruklja, kmeta Janeza Šušteršiča iz Vikre, g. Kadivnika in g. Škrbineca iz Ljubljane. Zadnji je pripovedoval, da je bil tačas, ko so izleteli „Liedertaflerji“ na Šmarno goro, sam gori z ženo, dvema svojima hčerama, katerih je jedna stara 14, druga 16 let in z njim sta bila tudi njegova črevljarska učenca. G. Škrbinec, prišedši na goro, šel se je z vso družino hladiti v gostilno; tam je opazil nekega človeka ogr-nenega sicer se suknjo, a videlo se je, da nima srajce, kajti kazal je gol trebuh po svetu. Škrbinčevi otroci, opazivši to, so zbežali, ker jih je bilo sram. Kasneje je šel se svojo jedno hčerjo za zidom sprehajati in ker je videl, da se tam gospodske srajce suše po grmovji, šla sta oba dalje mimo „Liedertaflerske“ družbe, a sta gledala v stran. G. Kadivnik pripoveduje to, kar je zvedel od kmetjskih ljudij. On je bil teden kasneje na Šmarnej gori in kmetje so mu pripovedovali, da tako neolikanih ljudij še niso videli, kakor so ti „Liedertaflerji“, ženske jim niso hotele streči, ker so se sramovale priti z njimi v dotiko. K maši nij šel nobeden izmej „Liedertaflerjev“, nad čemer so se ljudje spodtikavali, po maši pa da so šli v cerkev nekateri s tlečimi cigarami. Potem je g. Kadivnik poiskal pričo Šušteršiča, da ga je vprašal, če so „Liedertaflerji“ igrali res „okroglo“ v cerkvi. Šušteršič mu je odgovoril, da on sicer ne razloči, kaj da so igrali, a igralo se je take, „da bi se uže dalo nanje plesati.“ To izjavi priča Šušteršič tudi pred sodnijo pri obravnavi. Nadalje pa pové Šušteršič tudi, da je videl — on je namreč mehove tlačil v cerkvi — da je nekdo položil tlečo smodko na okno na koru, on jo pa vzame ter jo položi na ograjo pri orgljah. Na to pa stopi jeden izmej „Liedertaflerske“ družbe k ograji, vzeme smotko, ter jo dene v usta. — Kar vse priče izjavijo, da so „Liedertaflerji“ svoje srajce sušili po grmovji, in da so bili slabo oblečeni samo se suknjami — Šušteršič je videl dva, ki celo suknjij nista imela — to potrdi tudi mežnar s Šmarne gore, dostavljač, da se to ne spodobi za olikane ljudi, ker se s tem pohujšuje ljudstvo. Konstatiralo se je tudi, da so bile v „Liedertaflerske“ družbi tudi ženske in da so „Liedertaflerji“ v Medvodah okolo kozolcev, napolnenimi z žitom, kadili. Rzsodbo je sodnik odložil na drug dan in zdaj ko to pišemo je še ne vemo. Gotovo je, da je resničnostni dokaz o glavnej stvari, o nespodobnem obnašanji „Liedertaflerjev“ pred sodnijo izveden, če prav bi utegnil sodnik morda najti, da se formalni popravek nekaterih posameznih novinarskih očitanj ima sprejeti, tako na pr. glede „okroglih“ in glede plesa. Vsakako tožitelji

niso na nobenem dobičku, niti se nij s tem njih društva dobro ime povzdignilo. (Ravno predno uredovanje končujemo, slišimo, da je sodnik „Novice“ nekrive izpoznal in tožitelja Wawreczko v stroške obsodil.)

— (Uboj in samomor pri vojaci.) Piše se nam izpod Nanosa 27. avg.: Denes po noči se je dogodilo hudodelstvo, katero vam naj tu poročam. V Hrosaji, vasi na cesti proti Postojni, so vkvartirani huzarji. To so precej oholi in divji Magjari; niti žito na polju pred njimi nij varno. Sinoč se je nekoliko šaržev tega ljudstva nekoliko opilo, in potem so hoteli vlomiti se silo do Slanovih deklet, ki stanujejo pri Kopaču. Pohišniki so morali pobegniti in ko nij bilo druge pomoči, šel je jeden pohišnikov po vojaško patroljo. Prišel je z njo mlad krepak lejtenant in razpodil magjarske divjake, nekoliko jih aretiral. Jeden begunec se je vrnil in z revolverjem dvakrat ustrelil lejtenanta, prestrelil mu roko in z drugim strelom v prsa ga zadel. Lejtenant je padel a vendar je nade, da ne bode umrl. Morilec je potem sam sebe skozi prsa ustrelil in na mestu mrtev ostal.

— (Volitev jednega državnega poslanca na Goriškem.) C. kr. deželno namestništvo Primorsko je razposlalo ta le razglas: Vsled odpovedbe izvoljenega poslanca in ukaza njegove prevzvišenosti, gospoda ministra notranjih opravil, razpisuje se na dan 27. septembra t. l. dopolnitna volitev jednega državnega poslanca poknežene grofije Goriške in Gradiške v volilnem razredu kmetjskih občin, v volitvenem okraju št. 1 dostavka k državnozbornemu volilnemu redu. Zato se imajo v kmetjskih občinah sodniških okrajev: a) Gorica, Kanal, Ajdovščina, b) Tolmin, Cerklje, c) Bovec, d) Sežana in Komen volitve volilnih mož v občinah samih brez odloga izvršiti. Voljeni volilni možje bodo potem v postavno določenih volilnih krajih: a) v Gorici, b) v Tolminu, c) v Bovcu, d) v Sežani zgoraj določenega dne volili jednega poslanca.

— (O nemškem „schulvereinu“), kateri si je politični nalog postavil, da hoče germanizem širiti mej Slovani, pišejo zdaj nemške novine, da hoče od 15. sept. naprej svoje delovanje začeti na Češkem, Moravskem in južnem Štajerskem, kjer baje uže dogovore vodi. S kom? Kako hoče svojo nemščino širiti? Naši prijatelji naj pazijo na to, kaj in kako bodo ti Nemci mej Slovenci agitirali in naj vse, kar opazi, hitro v javnost spravijo. Baje da hoté breznačajne učitelje podkupavati.

— (Stanko Vrazova svečanost) je — kakor se nam iz Ormoža piše — odlokom dné 22. avgusta 1880 št. 10910 od političke gospodske dovoljena. Podpisani odbor dakle uljudno vabi p. n. rodoljube, da se svečanosti dné 8. septembra mnogobrojno udeležé in prosi, da se posamni gostje in društva do 1. septembra predsedniku prijaviti blagovolé, da se more vse ob pravem času urediti.

Za odbor Stanko Vrazove svečanosti:
dr. Ivan Geršak,
predsednik.

— (Cesar) je vsled raznih nesreč hudo zadetima srenjama: Dežno in Stopno v Slovenje bistriškem okraju na priprošnje državnega poslanca gosp. barona Goedela daroval 300 gold.

— (Štajerski deželni odbor) odkazal je 2000 gld. v podporo po toči oškodovanim srenjam.

— (G. Jožef Kodela), mariborski inženir in stavbar, dobil je od ministerstva dovoljeno, da sme tehnične priprave delati za železnico od Poličan do Slatine ali od Grobelnega mej Ponikvo in sv. Jurjem nad Šmarije v Slatino in Brežice.

— (Znani slovenski vojaški pisatelj) g. Stotnik Andrej Komel pl. Sočeban je ravno izdal v samozaložbi v tiskarni društva sv. Mohora v Celovci svojo deveto vojaško knjižico, ki je tudi od vojnega ministerstva potrjena. Naslov jej je „Službovník nemško slovenski za cesarsko in kraljevsko vojsko po vprašanjih in odgovorih. Tretji del. Peštvo in lovska četa.“ Knjižica velja 25 krajcarjev in obsega 36 strani. — Gospod pisatelj si pridobiva hvaležnost celega našega naroda s svojim trudom, tudi v vojaški stan pripraviti čist naš jezik namesto tiste zmešane čobodre, ki se je prej dolgo v vojaštvu učila na muko in na duševno kvar rekrutom, in katero nij noben nevojašk človek razumel.

— (Lov na volkove.) V gozdih barona Apfaltrerna v črnomeljskem okraju se je vgnjezdila cela čreda volkov, ki so delali ljudem mnogo škode. Samo v občini Tribuškej so volkovi raztrgali 30 ovac. Dne 23. t. m. je okrajno glavarstvo črnomeljsko priredilo lov na volkove. Lovci so pri tej priliki jednega volka ter jedno volčico ustrelili.

— (Spodnje štajerski razbojnik Guzej), katerega vloviti se dozdej žandarmeriji nij posrečilo, klati se baje okolo Rogatske Kisle Vode in izprašuje ljudi o raznih razmerah, pové potem svoje ime in zgine. Pripovedek je o njem mnogo naraslo in strah je pred njim povsod velik.

— (Iz Rogatca) se nam poroča, da je letos v tamošnjih deželnih toplicah malo ljudij bilo s primerom prejšnjih let. Krivo je temu vedno deževno vreme, ki je odpodilo mnogo zdravečih se gostov prej proč, nego li so sicer iti nameravali, a druge je zadržavalo priti. Vsled tega bode štajerski deželni budget znatno svoto menj dohodkov imel.

— (Petdesetletnico ali zlato mašo) bodo denes v nedeljo 29. t. m. v Naklem obhajali nekateri gospodje duhovni kranjske škofije, ki so bili posvečeni l. 1830. Pridigoval bode kanonik g. Peter Urh. Zlatomašnikov je blezo kaci 7, mej njimi je tudi g. A. Skopec, misijonar v severnej Ameriki.

— (Provincijal-kapitel oo. frančiškanov hrvatsko-kranjske provincije) se je ta teden 25. in 26. avg. obhajal v Ljubljani. Sešli so se vsi volilci imenovane provincije, namreč oo.: provincijal, vizitator, kustos, štirje definitorji in gvardijani vseh dvanaesterih samostanov. Po slovesnej sv. maši k sv. Duhu so v sredo pričeli zborovanje. Kar je „Dan.“ zvedela, je sledeče: provincijal P. Fr. Hönigman; kustos P. Evstahij Ozimek; definitorji: PP. Bernard Vovk, Albert Pintar, Ignacij Staudaher, Bonaventura Sell.

— (Dvojna nesreča.) Iz Celja se „Dan.“ piše: Pretečeno soboto zvečer hčerka celjskega kolodvorskega čuvaja pobira terske na prostoru, ker so ravno delavci prelagali les. Kar pade hlod deklici tako nesrečno na glavo, da precej zgubi zavest in kmalu umrje. — Drugi dan potem — pretečeno nedeljo — pa plešejo in rajajo v nekej gostilnici zunaj celjskega mesta ob vojniški cesti: kar se zgrudi neki plesalec in mrtev obleži.

— (Razstava za govejo živino) bode 13. septembra t. l. na jahališči v Ljuto-

meru. Naglasila sprejema g. Zemljič, J. Kukevec in Kryl v Ljutomeru.

— (Za Kopitarjevo slavnost) so dalje darovali gg.: Šuklje Franc 1 gld., dr. Klemenčič 1 gld., dr. Suk 2 gld., Tomšič F. 1 gld., Einspieler A. 5 gld., Bučar F. 2 gld., Raič B. 3 gld., Robič L. 2 gld., Praprotnik A. 1 gld., Društvo sv. Mohorja 25 gld., Dogan Marija 3 gld., Drenik Fr. 4 gld., Kušar J. 2 gld.

Razne vesti.

* (Žižkova slavnost.) Denes se v Časlavi na Češkem odkrije z veliko slavnostjo spomenik češkega husitskega vojvode Žižke, pred katerim so, kakor iz zgodovine znano, cele Nemčije vojske podplate kazale. Mnogo narodnih društev se je oglasilo k tej slavnosti spomina slovanskega junaka.

* (Nesreča na železnici.) Iz Aleksandrova na ruskem Poljskem se poroča dne 24. avg., da je tam jeden železniški vlak trčil v teku ob drugem nasprotnega. Pri tej nesreči je bil jeden človek ubit, 17 jih je ranjenih, štirje vozovi so se popolnem razbili.

* (Nesreča na vodi.) Adolf Heldt, profesor na berlinskem vseučilišču, je dne 26. t. m. vozil se v čolnici po reki. Čoln se prekopicne in Heldt utoni. Razen njega sta utonili dve gospe ter sin nekega profesorja z Dunaja.

* (Dete zgorelo.) Dne 23. t. m. je zgorelo v Poderzamu 2 leti staro dete streljajke Monert. Mati je otroka samega pustila v sobi ter zakurila hudo v peč. Dete odpre vrata pri peči, oglje pade ven in na obleko otrokovo. Ko se je mati vrnila domov, ležalo je sežgano dete v zadnjih vzdihljajih.

* (Obsojen napastnik.) Nedavno smo poročali, da je v italijanskej zbornici neki Cardigliani težak kamen vrgel z galerije mej poslance. Napastnik je 26. t. m. bil obsojen na 5 let in 6 mesecev zapora ter bode imel plačati denarne globe 2000 lir.

* (Poskušeni samomor.) Dne 22. t. m. se je peljal iz Londona na železniškem vlaku častnik Oertzen z nemške oklopne ladije „Medusa“. Mej potom se ustrelil v trebuh, potem pa skočil z voza, ko je vlak najhitreje vozil. Vendar nij se ubil. Splazil se je ranjen do bližnje čuvajske hišice, kjer se zdaj zdravi.

* (Pištola v črevlju.) Triletna hčerka dninarja Jirana v Liebeni se je igrala z bratcem, ki je le nekoliko let starejši. Ta najde v črevlju svojega očeta nabito pištolo ali samokres. Fantek napne petelina, nameri na sestrice ter ustrelil. S krikom se zvrne malo dekletce na tla ter so jo močno ranjeno prepeljali v bolnico.

* (Koliko velja Kölnska stolna cerkev.) Od leta 1821 do denes se je za dozidanje te nemške cerkve ter stolpov nabralo in porabilo 9 milijonov goldinarjev. V prejšnjih stoletjih se je izdalo za to cerkev 11 milijonov goldinarjev. Tedaj stane ta veličanska cerkev vkup 20.000.000 gold.

Tuji.

28. avgusta:

Pri Slonu: Biederman iz Gradca. — Zurbaleg iz Dunaja. — Lipold iz Idrije.

Pri Matiču: Dr. Schott, dr. Zimmerman iz Dunaja. — Kahn iz Gradca. — Milek, Gerber iz Dunaja. — Kobler iz Reke.

Pri avstrijskem cesarju: Ploiz iz Ptuja.

Pri bavarskem dvoru: Köfer iz Gradca.

Dunajska borza 28. avgusta.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	72 gld.	80	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	75	"
Zlata rente	88	25	"
1860 drž. posojilo	131	50	"
Akcije narodne banke	837	—	"
Kredne akcije	290	90	"
London	117	90	"
Srebro	—	—	"
Napol.	9	36 1/2	"
C. kr. cekini	5	58	"
Državne marke	57	85	"

Tržne cene

v Ljubljani 28. avgusta t. l.

Pšenica hektoliter 8 gld. 94 kr. — reč 6 gld. 18 kr.; — ječmen 4 gld. 22 kr.; — oves 2 gld. 60

Izdatelj in urednik Makso Armič.

kr.; — ajda 5 gld. 71 kr.; — prosa 5 gld. 85 kr.; — koruza 6 gld. 20 kr.; — krompir 100 kilogramov 3 gld. 03 kr.; — fižol hektoliter 8 gld. — kr.; masla kilogram — gld. 88 kr.; mast — gld. 76 kr.; — špeh frišen — gld. 70 kr.; špeh povojen — gld. 74 kr.; — jajce po 2 kr.; — mleka liter 8 kr.; — govednine kilogram 56 kr.; — teletnine 44 kr.; — svinjsko meso 64 kr.; — sena 100 kilogramov 2 gld. 50 kr.; — slame 1 gld. 78 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gld. — kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Uradniška družina jemlje

(409—1)

dijake na hrano

in stanovanje. Mesečna plača 15—16 gold. — Natančneje se izveša pri g. M. Možini v križevniških ulicah št. 9, II. nadstropje, zadaj.

Tri dijake

za gimnazij od dobre rodbine sprejme se na hrano in vso obskrb. — Kje? pove opravništvo tega lista. (412—1)

Umetne zobe in zobovja

(zobovja z zračnim pritiskom)

prireja po najnovejšem umetnem načinu, ne da bi odstranjeval zobne korenine, brez vsake bolečine, votle zobe pa z dobro tvarino trajno plombira. Zobne operacije brez bolečin izvršuje z omotljenjem z gazom za smejanje (410—1)

zobni zdravnik A. PAICHEL

poleg Hradeckega mostu, I. nadstropje.

Ordinuje od 9.—12. in od 2.—5. ure.

Nova hiša št. 7

na opekarske cesti (v Trnovem) v Ljubljani, dvajset let davka prosta, s 470 sežnjem zemlje okolo hiše, se prostovoljno prodaj. Polovica kupne cene lahko ostane na hiši. Kupec naj se oglašé pri posestniku v iste hiši. (403—3)

2 ali 3 dijaki na hrano

sprejmo se v pošteni trgovski hiši v Ljubljani. Vpraša naj se v F. Müllerjem „Annoncen-bureau“. (405—3)

Ekonom,

teoretično izobražen, praktično izkušen, ki služi v tej stroki že 12 let in je zdaj oskrbnik, zna nemški, slovenski ter magjarski, želi dobiti službo kot ekonom ali računski uradnik na kakem posestvu. Pismene ponudbe naj se pošlejo pod naslovom „ekonom“ administraciji tega lista. (404—5)

Samostoječa, izobražena gospa, katera se peča že več let z izrejo šolske mladine in s podukom v godbi, in ki ima lepo zdravo stanovanje, želi v prihodnjem šolskem letu sprejeti

dva mlajša dijaka,

oziroma tudi dve deklici, v stanovanje ter popolno obskrb in skrbno nadzorovanje. Vpraša naj se v kolodvorskih ulicah št. 11 v I. nadstropju. (407—2)

Razglas.

C. kr. okrajna sodnija v Krškem dovolila je prostovoljno prodajo posestev Vincencij Cotarja, katera leže v sodnijskem okraji Krškem in obstoje:

Iz dveh hiš, dveh vrtov v vikarijatu Krškem, iz vinogradov v Trškeji Gori in na Narpeljnu, iz kmetije v Žlapovcu, iz pristave na Gmajni pri Krškem, en del hoste v Johih in en del v Krakovem, ter iz jednega travnika v Verbini.

Dražba je določena na dne 13. septembra, in če bi se ta dan ne prodalo vse, bo dražba po potrebi še prihodnje dni pri dotičnih posestvih.

To se naznanja vsem, kateri želé od tega posestva kaj kupiti, s pristavkom, da leže katastralne pole, inventarni zapisniki in dražbene pogodbe pri tukajšnjem c. kr. okrajnej sodniji do dražbenega dneva vsakemu na pregled in da mora sleherni kupec pred dražbo položiti 10% jemščine (vadium). (413—1)

C. kr. okrajna sodnija Krška,

dne 24. avgusta 1880.

Zoper jetiko! Radgostski univerzalni čaj

in rožnovski maho-rastlinski celtički,

priporočajo se posebno

za vse, tudi za zastarane bolezni na pljučah, za srčne, prsne in vratne bolezni, posebno za sušico, želodčno slabost, za splošno slabost čutnic in začenjajočo se pljučnico!

Veliko število priznanskih pism razpolagajo se v prepričanje.

G. lekarnarju J. Seichertu v kopelji Rožnovi. Izvolite mi zopet s poštnim povzajem poslati 10 škatlic svojih izkušenih „rožnovskih maho-rastlinskih celtičkov“, kajti ti celtički moji sorodni izvrstno blažijo kašelj, kateri jo uže od zime počeni hudo nadleguje. Proti tej bolezni zdaj ne pomorjo nobedna zdravila — osobito ne mogo rabi nobedni opijati. Zatorej potrebujem večje zaloge, ker mi je prva pošiljatev Vaša uže skoraj pošla.

Z vsem spoštovanjem se priporočam

Med. in kir. dr. J. Matousek,

mesni zdravnik.

V Ustji, dne 5. septembra 1876.

Vaše blagorodje!

Prosim, da mi s povzajem blagovoljno pošljete 2 zavitka svojega „radgostskega univerzalnega čaja“ — njega dobremu učinku se ima moja žena zahvaliti, da se jej je stara bolezen zdajno izboljšala.

Spoustovanjem

Janez pl. Szabó.

V Smolniku (na Ogerskem, Cipski komitat), dne 25. aprila 1878.

G. lekarnarju J. Seichertu v kopelji Rožnovi.

Po zelo težavnih marših v Turčiji sem si nabavil hudo pljučnico. No, denes se usojam za priložena 2 gold. ujudno prositi Vas, da mi pošljete svojih slavni rožnovskih maho-rastlinskih celtičkov ter radgostskega univerzalnega čaja. (47—3)

Sé srčnim pozdravom se beležim

J. Novotny.

car. ruski kapelnik, zdaj na odpustu v Dušniku pri Rovdnici Češka).

Od tega po zdravniške razloži in prodpisih pripravljeni čaj, vešja za 14dnevno rabo pripravljeni paket z nakazom o rabi 1 gld. av. v. Jedna originalna škatlja Rožnovskih maho-rastlinskih celtičkov 50 kr. Za kolek in zavijanje pa 10 kr. posebe.

Radgostski univerzalni čaj in Rožnovski maho-rastlinski celtički dobivajo se jedino le v lekarni J. Seichertu v Rožnovi (na Moravskem), in razpošiljajo se naročila na vse strani proti poštnemu povzetju.

Da je pa p. n. običajstvu bolj priročno, imajo tudi zaloge sledeči lekarji: W. Mayr v Ljubljani, W. König v Mariboru, S. Mittelbach in J. Cejcek v Zagrebu, Barmherzige Brüder in A. Nedved v Gradei, A. Marek in J. Kupferschmid v Celji, O. Russheim v Lipnici, Carl Grabacher v Murau, J. Illing in Rottemannu, W. Thurnwald v Celovei.

Zaloge

napravile se bodo v vseh lekarnah in večjih prodajalnicah materialnega blaga.

Rožnovski cvet za živce, hitro in trajno zdravlja puiko, organe po udih in vsake vrste slabost v živcih in kitah, Izvirna sklenica 70 kr. av. v., za kolek in zavoj 10 kr. več. Pravi se dobi samo naravnost iz lekarne v Rožnovi (Moravska).

Jedna originalna steklenica, z navodom, kako lek rabiti, stane 70 kr., za kolek in zavoj 10 kr. več.

Prava takšna voda se dobiva samo neposredno v lekarni rožnovskeje.

Rožnavske majeye brinze (pravi ovčji sir). Ker je podpisani prevzel na svoje stroške jedno največjih tukajšnjih planinskih salaš, pošilja ovčji sir najboljšo vrsto 1 kilo s posodo vred 60 kr. av. v.

Pri pošiljanji po pošti (poština je jednaka do 5 kilo) velja kolek in zavoj 10 kr. več.

Naslov: J. Seichert, lekar v kopelji Rožnovi.